

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Legii cu privire la recensământul populației și locuințelor
(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1. Cancelaria de Stat (aviz nr.21-69-3392 din 31.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.La art. 5 - Data de referință a recensământului și perioada de colectare, propunem excluderea aliniatului (4) “În cadrul unei runde mondiale 2020 recensământul în Republica Moldova va fi efectuat în anul 2024” dat fiind faptul că proiectul de lege poartă un caracter general și stabilește cerințele generale de organizarea și efectuarea recensămintelor viitoare, iar ulterior, vor fi reglementate particularitățile tehnico-metodologice și detaliile de organizare și desfășurării pentru recensământul din fiecare rundă.	Se acceptă parțial. Prevederea dată a fost inserată în capitolul Dispoziții finale (art.23, alin. (2)) la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Institutului Național de Cercetări Economice.
	2. La art.13, alin.5, punctul c), propunem excluderea termenului “celorlalți” pentru a nu crea un caracter distorționat al acestei norme.	Se acceptă. Prevederea de la art.13 alin.5, pt. c) în redacția nouă este art.11, alin.(4), pt. c).
2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr. Nr.04 - 1708 din 01.04.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<u>La proiectul de hotărâre</u>	Se acceptă parțial având următoarea redacție:

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La clauza de adoptare, considerăm irelevantă referința expusă la art. 6 lit. a), h) și l) și art. 7 lit. b) și r) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și la art. 17 din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, în formularea temeiului legal de adoptare. Or, prevederile normative respective poartă un caracter general cu referire la atribuțiile Guvernului privind exercitarea conducerii generale a administrației publice, aprobarea documentelor de politici și acte normative, monitorizarea și analiza eficienței implementării actelor normative și respectiv, la tipurile de cercetări statistice. Reieșind din cele expuse, sugerăm excluderea respectivelor trimiteri din textul proiectului, cu referirea la art. 7 alin. (3) și (4) din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.</p>	<p>”În temeiul articolului 6 litera c), e), h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:”</p>
	<p><u>La proiectul de lege:</u> 1. Evocăm faptul că a fost utilizată eronat referința la art. 17 din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, drept temei de adoptare a prezentei legi. Remarcăm că, prevederile acestui articol se referă la recensăminte și tipuri de cercetări statistice. În acest sens, propunem a fi utilizată aceeași referință la art. 7 alin. (3) și (4) din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul primului alineat, care conține norma de trimitere la art. 17 din <i>Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială</i> a fost exclus.</p>
	<p>2. La art. 3, din noțiunea „locuință”, textul „precum și altă unitate de locuit mobilă sau improvizată, care este utilizată ca locuință la data de referință a recensământului;” urmează a fi exclus, deoarece în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, se consideră locuință doar construcția care corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite</p>	<p>Nu se acceptă. În sensul prezentei legi noțiunea de ”locuință” cuprinde și alte unități de locuit mobile sau improvizate, care sunt utilizate ca locuințe la data de referință a recensământului (chiar dacă nu corespund tuturor exigențelor pentru locuințe), deoarece la RPL urmează să fie colectate date</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	în actele normative. Prin urmare, unitățile de locuit improvizate nu pot fi recunoscute drept locuințe.	privind situația reală despre condițiile de locuit ale populației. Definiția inclusă în proiectul legii este transpusă din Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor.
	3. Subsidiar, considerăm necesar a se ține cont la definitivarea proiectului de hotărâre respectiv de prevederile art. 53 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă.
3. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (aviz nr. DI/3/041.1-3402 din 28.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
4. Ministerul Justiției (aviz nr. 04/3122 din 04.04.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1. Se propune includerea Ministrului Justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului de lege, dat fiind faptul că reprezentarea Guvernului în Parlament constituie una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite la pct. 6 din <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 698/2017</i> , precum și ținând cont de uzanțele normative.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	2. Textul primului alineat, care conține norma de trimitere la art. 17 din <i>Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială</i> , urmează a fi exclus, deoarece este de prisos.	Se acceptă.
	3. La art. 2: - alin.(1), titlul și conținutul necesită a fi reformulat, în sensul stabilirii obiectului de reglementare al legii;	Se acceptă având următoarea redacție: Articolul 2. Obiectul de reglementare (1) Prezenta lege reglementează: a) atribuțiile organelor care asigură organizarea și efectuarea recensământului, raporturile juridice care apar între entitățile care contribuie la organizarea și efectuarea recensământului precum și unitățile de recenzare care fac obiectul recensământului; b) modul de organizare, efectuare și finanțare a recensămintelor. (2) Organizarea și efectuarea recensământului se realizează de către Biroul Național de Statistică (în continuare <i>BNS</i>), în concordanță cu recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite în domeniul recensământului populației și locuințelor, cu suportul Comisiei Naționale pentru Recensământul Populației și Locuințelor, comisiilor teritoriale subordonate acesteia, autorităților administrative publice, instituțiilor și altor entități menționate la art.3, alin. (2) lit. b).
	- alin.(2), se propune de inclus în textul art. 6, consacrat domeniului/sferei de aplicare;	Se acceptă. Acest alineat a în noua redacție este la art.3 alin. (2) lit b).
	alin.(3), norma de la acest alineat se va exclude, deoarece nu prezintă relevanță. Or, toate funcțiile și atribuțiile care	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	se impun a fi realizate de entitățile responsabile se prevăd expres în lege sau alte acte normative subsecvente, fără a fi prevăzute precizări în acest sens;	
	-alin.(4), din același considerent, urmează a fi exclusă și norma de la alineatul în cauză ca fiind de prisos.	Se acceptă.
	4. La art. 4 alin. (1), cuvântul „esențiale” se va elimina.	Se acceptă.
	5. La art. 5 se va exclude alin. (4), deoarece nu se circumscrie unui act normativ care trebuie să fie aplicabil unui număr nedeterminat de situații identice. Astfel, în măsura în care data de referință și perioada de colectare a datelor de recensământ va fi stabilită prin hotărâre de Guvern (alin. (2) din același articol), această prevedere se va regăsi în actul normativ aprobat de Guvern.	Se acceptă parțial. Prevederea dată a fost inserată în capitolul Dispoziții finale (art.23, alin. (2)) la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Institutului Național de Cercetări Economice.
	6. La art. 6: - Titlul se va scrie, în redacția „Domeniul de aplicare” pentru a exprima corect obiectul de reglementare al articolului; - alin. (1), potrivit conținutului, ar trebui să facă obiectul de reglementare al art. 3, consacrat noțiunilor;	Se acceptă. Alin. (1) a fost încorporat la art. 4, consacrat noțiunilor. Art. 6 a fost transferat din cap. II Organizarea recensământului în cap.I Dispoziții generale după art. 2 și a devenit art.3 „Domeniul de aplicare”..
	- alin. (2), partea introductivă propunem a fi redată, în felul următor: „(1) Prevederile prezentei legi se aplică.”;	Se acceptă. Alin. (2) în noua redacție este la art. 3 alin. (1) și (2) .
	- alin. (3), care se va numerota sub forma „alin. (2)”, norma părții introductive se va prevedea în redacția: „(2) Prezenta lege nu se aplică.”. În continuare, se va reda textul revizuit de la lit. a)-c).	Se acceptă. Alin. (3) în noua redacție este la art. 3 alin. (3). În urma restructurării art. 2 și 6, alin. (5) de la art. 2 a fost transferat la art. 3 din noua redacție a proiectului de lege.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>7. La art. 7:</p> <p>- alin.(3), textul „cu detalierile de rigoare, vor fi reglementate în hotărârile Guvernului privind runda corespunzătoare a recensământului populației și locuințelor, în actele normative BNS și în deciziile CNRPL, cu informarea corespunzătoare a populației” se propune de substituit cu textul „va fi stabilit de Guvern”. Totodată, se va ține cont de faptul că, în textele de legi sau hotărâri ale Guvernului normele de trimitere la actele normative ale BNS sau decizii ale CNRPL trebuie să conțină atât competența entităților, cât și denumirea actului normativ avut în vedere;</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>- alin. (5), în redacția propusă, considerăm că necesită a fi exclus, deoarece norma respectivă depășește obiectul de reglementare al prezentului proiect. Or, dispoziția privind acordarea zilei libere salariaților ține de conținutul <i>Codului muncii</i>, care reglementează raporturile de muncă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile vizate vor fi propuse pentru a fi incluse în Codul muncii, corespunzător precedentelor legiferați la art. 190 și art. 190¹ din norma actului legislativ citat.</p> <p>Alin. (5) în noua redacție este alin. (6) și are următoarea redacție ” Persoanele (salariații) care trec cu succes procedura de autorecenzare online au dreptul la o zi liberă, plătită, în scopul încurajării utilizării acestei metode, în conformitate cu legislația”.</p>
	<p>8. La art. 8 alin. (4) se va elimina, deoarece nu are relevanță. Prevederile art. 36 din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014</i> conțin reglementări în partea ce ține de modul de finanțare a cheltuielilor din fondul de rezervă al Guvernului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În perioada de pregătire către un recensământ sau în anul de efectuare a RPL pot apărea cheltuieli care nu au fost posibil de anticipat și, respectiv, de prevăzut în bugetul aprobat, astfel s-ar apela la fondul de rezervă pentru finanțarea cheltuielilor urgente.</p> <p>Norma vizată a fost inclusă similar prevederilor regăsite în Codul electoral, având în vedere ponderea și</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		complexitatea organizării și efectuării recensămintelor (art.31 alin. 6).
	<p>9. La art. 9:</p> <p>- alin. (1), din sintagma „legislației în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment;</p>	Se acceptă.
	<p>- alin.(2), în contextul normei propuse se impune necesitatea revizuirii redacției dispoziției cuprinse la alin. (1), cum ar fi „în baza legislației în vigoare”, având în vedere că norma de la alin. (2) prevede expres că modalitatea de contractare va fi stabilită de Guvern;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin. (1) va avea următoarea redacție: ”Personalul temporar de recensământ este antrenat la organizarea și efectuarea recensământului prin contractare.”</p>
	<p>- alin.(3), textul „de la legislația specială care reglementează relațiile de muncă ale persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționarilor publici și funcționarilor publici cu statut special” se va revizui, în sensul de a fi specificate expres normele și actele normative avute în vedere, de la care se impune derogarea.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Alin. (3) a fost divizat în două aliniate: 3 și 4 și vor avea următoarea redacție:</p> <p>(3) În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public funcționarii publici, la cerere, pot fi contractați în calitate de personal temporar de recensământ.</p> <p>(4) Prin derogare de la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și de la art. 53 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne persoanele cu funcții de demnitate publică și funcționarii publici cu statut special la cerere, pot fi</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		contractați în calitate de personal temporar de recensământ.
	10. La art. 10, alin.(1) : - lit.b), după cuvântul „administrative” se va completa cu cuvintele „cu caracter”, cu ajustarea ulterioară a textului;	Se acceptă. lit. b) a fost comasată cu lit. a) Art. 10 în noua redacție este art. 17
	- lit. o) urmează a fi scrisă, în felul următor: „o) constată contravenții și aplică sancțiuni conform Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008”.	Se acceptă. lit. o) în noua redacție este lit. k)
	11. La art.11, alin.(1) după cuvântul „locuințelor” se va introduce textul „(în continuare - CNRPL)”.	Se acceptă. Abrevierea de la art. 2, alin.2 este exclusă și inclusă la art. 18, alin.1. Art. 11 în noua redacție este art. 18.
	12. La art. 12: - alin. (1), textul „și obligațiile legale aferente acestuia” se va exclude, deoarece creează confuzie în interpretarea legii;	Se acceptă. Prevederile alin. (1) au fost reformulate: „Prin intermediul mass-media BNS va informa printr-o campanie de comunicare și promovare despre scopul, modalitatea de organizare și efectuare a recensământului.” Art. 12 în noua redacție este art. 10.
	- alin. (4), pentru corectitudinea redactării, cuvintele „fondate de autoritățile publice” se vor substitui cu cuvintele „ai căror fondatori sunt autoritățile publice”.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare conform propunerilor Consiliului Audiovizualului după cum urmează: „La solicitarea BNS, mesaje de interes public sunt difuzate gratuit de: a) publicațiile periodice publice – în publicațiile periodice și pe pagina web;

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		b) agențiile de presă fondate de autoritățile publice – pe pagina web; c) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale lineare, în orele de maximă audiență; d) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale nelineare.”
	13. La art. 13: - alin. (1), partea introductivă, pentru precizia normei, după cuvântul „recensământului” se va introduce textul „prevăzut la art. 4 alin. (2)”, iar la final se va completa cu cuvintele „cum ar fi”;	Se acceptă. Art. 13 în noua redacție este art. 11.
î	- alin. (5) după termenul „surse” se va completa cu cuvintele „de date”.	Se acceptă Alin. (5) în noua redacție este alin. (4)
	14. La art. 14: - alin. (1) lit. d), cuvintele „enumerate mai sus” se vor revizui, în scopul identificării normelor de trimitere la textele avute în vedere;	Se acceptă Art. 14 în noua redacție este art. 12.
	- alin. (2), textul este neclar prin utilizarea cuvintelor „în dependență de standardele în vigoare și resursele (de orice tip) disponibile”.	Se acceptă. Norma a fost înlocuită cu următorul text:” asigurând., în măsura posibilităților, caracteristicile esențiale ale recensământului” (conform art. 4, alin.(4) al Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor).
	15. La art. 15 alin. (1), cuvântul „menționate” se va reda sub forma „prevăzute”.	Se acceptă. Art. 15 în noua redacție este art. 13.
	16. La art. 20 soluția normativă propusă la alin. (2) nu	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	ar corela cu prevederile art.2 din <i>Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i> , din cauză propunem a fi reanalizată.	Prevedere ajustată la propunerea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Art. 20 în noua redacție este art. 21.
	17. La art. 22: - alin. (1) , norma de la acest alineat se propune de eliminat din text, deoarece este formulată greșit;	Se acceptă. Art. 22 în noua redacție este art. 23.
	- alin. (2) se va completa cu lit. c), în redacția: „c) va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.”;	Se acceptă în redacția: ”va aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.”
	- alin. (3) pentru corectitudinea redactării, ar trebui scrisă, în felul următor: „(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă <i>Legea nr. 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 126-129, art. 407)</i> ”. În ceea ce privește norma de la alin. (3), necesită a fi menționate prevederile art. 67 alin. (7) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , potrivit cărora actele normative sau dispoziții ale acestora care au avut aplicare temporară și au termenul de aplicare depășit nu se abrogă. Dacă raportarea actului sau a unor dispoziții ale acestuia la categoria celor temporare prezintă îndoieli, actul sau prevederile respective se abrogă.	Se acceptă.
5. Ministerul Finanțelor	I. Obiecțiile	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
(aviz nr. 07/3-03-52/435 din 29.03.2022)		
	<p>II. Propunerile (recomandările)</p> <p><u>Referitor la proiectul de lege</u></p> <p>1. Articolul 7 alin. (5) se propune de exclus, deoarece norma propusă duce la majorarea cheltuielilor pentru efectuarea recensământului sau la utilizarea ineficientă a alocațiilor bugetare/mijloacelor financiare de către instituțiile publice/entitățile economice, reieșind din metodologia selectată de reflectare/contabilizare a salariului pentru o zi liberă plătită.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Alin. (5) în noua redacție este alin. (6) și a fost reformulată în următoarea redacție ” Persoanele (salariații) care trec cu succes procedura de autorecenzare online au dreptul la o zi liberă, plătită, în scopul încurajării utilizării acestei metode, în conformitate cu legislația”.</p> <p>Suplimentar, prevederi similare vor fi propuse pentru a fi incluse în Codul muncii, corespunzător precedentelor legiferați la art. 190 și art. 190¹ din norma actului legislativ citat.</p> <p>Norma propusă are drept scop promovarea autorecenzării ca o metodă alternativă și modernă de recenzie. Mai mult, această metodă va contribui esențial la micșorarea sarcinii recenzorilor și în special la calitatea și plenitudinea statisticilor oficiale produse, având în vedere complexitatea și importanța realizării recensământelor. Această normă corespunde cu bunele practici regăsite în alte țări cum ar fi România.</p>
	<p>2. Reieșind din prevederile art.36, 42-43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, se propune articolul 8 al proiectului de expus în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 8. Finanțarea recensământului</p> <p>Finanțarea lucrărilor de organizare și de efectuare a recensământului se efectuează din bugetul de stat în limitele alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală,</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	precum și din alte surse intrate legal în posesia autorității bugetare”.	
	3. Articolul 9: - alin. (3), opinia finală pe marginea subiectului dat urmează să fie expusă de Cancelaria de Stat, autoritatea responsabilă de promovarea și realizarea politicii statului în domeniul serviciului public, în special al managementului resurselor umane, potrivit punctului 7 lit. g) din Hotărârea Guvernului nr.657/2009.	Conținutul alin, (3) a fost modificat la propunerea Ministrului Justiției.
	- alin. (5), cuvintele „și salariul” de exclus, deoarece modul de remunerare a personalului temporar de recensământ este prevăzut la alin. (2) din acest articol și, nu în ultimul rând, întru utilizarea eficientă și eficace a mijloacelor financiare în cazul persoanelor temporar de recensământ degrevați.	Se acceptă. Acest alineat a fost exclus integral.
	4. Articolul 10 alin. (1), lit. d) va avea următorul cuprins: „d) gestionează finanțele publice alocate pentru recensământ, în conformitate cu principiile bunei guvernări, și raportează privind utilizarea acestora, în modul stabilit;”	Se acceptă în următoarea redacție ”elaborează bugetul recensământului și gestionează finanțele publice alocate pentru recensământ, în conformitate cu principiile bunei guvernări, și raportează privind utilizarea acestora, în modul stabilit;” Art. 10 alin (1) lit. d) în noua redacție este art. 17 alin (1) lit. c)
	5. Articolul 11 alin. (4), lit. d) se propune de exclus, deoarece Comisia națională pentru recensământul populației și locuințelor ca organ consultativ, fără personalitate juridică, nu poate exercita atribuția de identificare și atragere a resurselor financiare externe.”	Se acceptă parțial. În cadrul CNRPL vor fi reprezentanți ai autorităților publice centrale, inclusiv Ministerul Finanțelor, care, în virtutea sarcinilor și atribuțiilor realizate, va putea contribui la atingerea acestor obiective. Prevederea a fost reformulată în felul următor ”examinează și facilitează procesul de asigurare cu

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>resurse financiare pentru acoperirea cheltuielilor necesare organizării și efectuării recensământului, inclusiv contribuie la identificarea și atragerea resurselor financiare externe”.</p> <p>Art. 11 în redacția nouă este art. 18.</p>
	<p>6. La articolul 18 alin. (1), cifrele „100” urmează a fi substituite cu cifrele „10”.</p>	<p>Considerăm oportună păstrarea prevederii inițiale, care este inclusă conform <i>Recomandărilor pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020 ale Conferinței Statisticienilor Europeni</i> (https://unece.org/DAM/stats/publications/2015/ECECE_S41_EN.pdf)</p> <p>Pct.314 al Recomandărilor stipulează că: Recensământul este o sursă specială de date statistice, unde informații continue și comparabile care acoperă o perioadă de până la 100-150 de ani pot fi disponibile. Organul Național de statistică (ONS) are responsabilitatea de a gestiona, arhiva și stoca această 'comoară'.</p> <p>Pct.315 al Publicației susmenționate prevede că valoarea științifică, socio-istorică și genealogică a înregistrărilor individuale nu ar trebui să fie subestimată atunci când se iau în considerare raportul dintre costurile-beneficiile unui recensământ.</p> <p>Art. 18 în redacția nouă este art. 16.</p>
	<p>Referitor la nota informativă</p> <p>1. Compartimentul 5 „Fundamentarea economico-financiară a proiectului” necesită să fie completat cu informația detaliată și argumentată privind costurile proiectului pe ani, acțiuni/măsuri, articole de cheltuieli, cu indicarea eventualelor surselor de finanțare, inclusiv suportul partenerilor de dezvoltare. Alineatele doi și trei urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
6. Ministerul Economiei (aviz nr. 04-798 din 21.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
7. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (aviz nr. 14-03/879, din 29.03.2022)	I. Obiecțiile 1. Articolul 5 alineatul (4), dorim să atragem atenția că prevederile acestui alineat au un caracter variabil, astfel că pentru a evita intervenția ulterioară în textul legii, propune inserarea normei în capitolul Dispoziții finale și tranzitorii.	Se acceptă.
	2. Articolul 7, întrucât proiectul de lege urmărește stabilirea unor obligații participanților la recensământ și prevede răspunderea pentru încălcarea legii, considerăm necesar de a se circumscrie sfera acestora la persoanele fizice cu capacitate deplină de exercițiu. Or, în lipsa capacității de exercițiu nu poate fi pusă problema asumării anumitor obligații și răspunderii pentru neexecutarea acestora.	Se acceptă. A fost inserat alin. (5) la art.8, care este noua redacție a art.7. ”În cazul în care unul sau mai mulți membri ai gospodăriei casnice lipsesc, recenzorul completează chestionarele de recensământ în baza informațiilor furnizate de ceilalți membri maturi ai gospodăriei care au capacitatea deplină de exercițiu, dacă ei cunosc răspunsurile la întrebările din chestionare. Informația necesară despre copiii minori va fi furnizată de către reprezentanții legali.” A se menționa că răspunderea contravențională pentru neexecutarea cerințelor prezentei legi poate fi imputată doar persoanelor care dețin capacitatea deplină de exercițiu.
	3. Articolul 10 alineatul (1) litera b), în opinia noastră atribuția de a emite acte administrative și normative reiese din calitatea Biroului Național de Statistică de a fi autoritate administrativă. Astfel că, ținând cont că obiectul de reglementare a Legii este un special, considerăm necesar de a exclude această atribuție.	Se acceptă parțial. Norma vizată a fost expusă în redacția propusă de Ministerul Justiției. lit. b) a fost comasată cu lit. a) Art. 10 în noua redacție este art. 17
	4. Articolul 13 alineatul (3), atragem atenția că textul	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	„Avînd în vedere caracterul exhaustiv al unui recensămînt și necesitatea de informație la nivel detaliat în profil teritorial” are un caracter preponderent justificativ. Or, Legea urmează să aibă un caracter normativ adică de a prescrie o conduită pentru anumiți subiecți de drept. Astfel, autorul proiectului va opta fie pentru excluderea acestui text, fie inserarea lui în Nota informativă.	Alin. (3) a fost exclus Art. 13 în noua redacție este art. 11
	II. Propunerile (recomandările) 1. Articolul 2, alineatul (2) litera c), din considerente de asigurare a unității terminologice, propunem substituirea cuvîntului „neguvernamentale” prin cuvîntul „necomerciale”, în conformitate cu termenul utilizat în Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.	Se acceptă. Art. 2 alin (2) lit. c) în noua redacție este art. 3 alin. (2) lit. b) p.3)
	În același context, dorim să subliniem că cultele religioase, menționate în proiect, nu se atribuie la organizații necomerciale, acestea avînd un statut juridic special reglementat prin Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie.	Se acceptă. Norma a fost ajustată: „organizațiilor necomerciale, inclusiv organizațiilor cetățenilor aparținînd minorităților naționale grupurilor subreprezentate, cultelor religioase care acordă sprijin la consultarea variabilelor de recensămînt, la promovarea recensămîntului și la identificarea grupurilor de populație pe care le reprezintă;
	2. Articolul 10 alineatul (1) litera h), propunem excluderea cuvîntului „mărfuri” întrucît ele se includ în categoria de „bunuri”, menționată în prevederile acestei litere.	Se acceptă. Alin. a fost exclus. Art. 10 în noua redacție este art. 17
8. Ministerul Apărării (aviz nr.11/420 dn 23.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1. Avînd în vedere că, recensămîntul populației și	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>locuințelor este parte integrantă a sistemului statisticii oficiale din Republica Moldova, este recomandat ca acest proces să înglobeze principiile fundamentale prescrise de experții internaționali din domeniul statisticii. Potrivit principiilor de bază ale recensământului conform recomandărilor internaționale (United Nations 2006:104) și prevederilor art. 45 alin. (2) al Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, care specifică că, în cazul actelor normative de importanță majoră și al celor cu un conținut specific, dispozițiile generale se expun, de regulă, sub formă de principii, se propune, completarea capitolului I DISPOZIȚII GENERALE din proiect cu un nou articol după cum urmează:</p> <p>„Principiile fundamentale ale recensământului</p> <p>Principiile fundamentale ale recensământului sînt următoarele:</p> <p>a) Înregistrare individuală - informațiile privind fiecare persoană înregistrată se obțin astfel încât caracteristicile acestora să fie înregistrate separat. Acest lucru se aplică și recensământului pentru a permite clasificarea încrucișată a diferitelor caracteristici și obținerea datelor după mai multe elemente combinate.</p> <p>b) Simultaneitate - informațiile obținute în cadrul unui recensământ trebuie să se refere la o perioadă de referință unică și bine definită. În mod ideal, datele despre toată populația și toate spațiile de locuit ar trebui culese simultan. Cu toate acestea, dacă datele nu sunt culese simultan, trebuie făcută ajustarea astfel încât cele finale să aibă aceeași perioadă de referință.</p> <p>c) Universalitate - numărarea (analiza</p>	<p>A fost introdusă la art.4 noțiunea de caracteristici esențiale ale recensământului, conform art. 2, lit.(i) al Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor.</p> <p>Art.12, alin (2) a fost modificat în următoarea redacție ”Metoda de efectuare a recensământului se stabilește de către BNS, asigurând., în măsura posibilităților, caracteristicile esențiale ale recensământului.”, conform art. 4, alin.(4) al Regulamentului (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>comparativă) populației ar trebui să includă fiecare persoană domiciliată pe teritoriul definit al unei localități. Datele furnizate de recensământ trebuie validate printr-o verificare independentă a acoperirii.</p> <p>d) Date pe zone mici - recensământul ar trebui să ofere date privind numărul și caracteristicile populației referitoare la cele mai mici zone geografice ale țării, precum și la grupuri mici de populație, comparabile cu protejarea confidențialității individuale.</p> <p>e) Periodicitate definită - recensământul trebuie realizat la intervale regulate de timp, astfel încât informațiile comparabile să fie disponibile într-o succesiune fixă.”</p>	
	<p>2.Se propune expunerea art. 14, alin.(1) din proiect într-o redacție nouă, după cum urmează:</p> <p>„(1) Recensământul poate fi efectuat prin următoarele metode:</p> <p>a) recensământul tradițional (convențional) – procesul total al culegerii, procesării, evaluării, difuzării și analizării datelor demografice, economice și sociale referitoare, într-un anumit moment, la toate persoanele dintr-o țară sau dintr-o parte bine delimitată a unei țări.</p> <p>b) recensământul pe bază de registru – construit în jurul unui set de registre de bază care conțin date cuprinzătoare despre unitățile care trebuie descrise în cadrul recensământului populației și locuințelor. Aceste registre pot include datele păstrate într-un registru al populației și într-un registru al clădirilor și locuințelor, precum și date dintr-un registru comercial.</p> <p>c) o combinație de recensământ tradițional și anchetă prin sondaj;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Lit. b) a fost completată cu următorul text: ”construit în jurul unui set de registre de bază care conțin date cuprinzătoare despre unitățile care trebuie descrise în cadrul recensământului;”</p> <p>Metodele de efectuare a recensămintelor de la literele d)-f) propuse sunt deja reflectate în combinația de metode stipulată la litera d) în proiectul dat.</p> <p>Art. 14 în noua redacție este art. 12.</p> <p>Ancheta specifică cu sondaje prin rotație (recensământ rulant), care nu este specificată în proiectul legii, nu este aplicabilă Republicii Moldova (doar Franța efectuează așa tip de recensământ). Un dezavantaj major este că caracteristica esențială a simultaneității este pierdută întrucât nu mai oferă o imagine a întregii populații, la un moment dat, astfel complicând comparațiile între zone din cauza perioadelor de recenzie diferite. (Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>d) o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj;</p> <p>e) o combinație de recensământ pe bază de registru și recensământ tradițional;</p> <p>f) o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj și recensământ tradițional;</p> <p>g) ancheta specifică cu sondaje prin rotație (recensământ rulant) – reprezintă o altă abordare alternativă a modelului tradițional de recensământ realizată prin intermediul unei cercetări continue cumulative, care acoperă întreaga țară pe parcursul unei perioade de timp, mai degrabă decât într-o anumită zi.”</p>	<p>Organizației Națiunilor Unite în domeniul recensământului populației și locuințelor, runda 2020 (ONU, 2015), pct.99.</p>
	<p>3. La art.6 alin.(2) lit.c) se propune de exclus cuvântul „național”, deoarece din context se subînțelege că este vorba despre Forțele Armate ale Republicii Moldova. Tot aici se propune corectarea sintagmei „forțele armate” cu „Forțele Armate,, , pentru a aduce în corelare prevederile proiectului cu art.9 al Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională.</p>	<p>Se acceptă. Art. 6 alin. (2) lit c) în noua redacție este art. 3 alin. (3) lit. c).</p>
	<p>4. În conformitate cu prevederile art. 6 din Regulamentul (CE) NR. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind recensământul populației și al locuințelor, se propune completarea articolului 15 din proiect cu un nou aliniat după cum urmează: „(9) Transmiterea datelor necesare recensământului de către posesorii și deținătorii de date administrative, se efectuează ținând cont de următoarele criterii de evaluare a calității: a) „adecvare” se referă la gradul în care</p>	<p>Se acceptă parțial. Art. 15 în noua redacție este art. 13. Alin. (4) și (6) au fost completate cu referință la metadate, care trebuie transmise de către posesorii și deținătorii de date administrative împreună cu datele cu caracter personal. Aceasta va permite evaluarea calității datelor recepționate conform recomandărilor internaționale, aplicate de BNS, dar care nu fac obiectul prezentei legi pentru a fi descrise. Precizăm că criteriile propuse sunt criterii de evaluare a calității rezultatelor recensământului, dar nu a datelor din</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>statisticile răspund nevoilor actuale și potențiale ale utilizatorilor;</p> <p>b) „acuratețe” se referă la apropierea dintre estimări și valorile reale necunoscute;</p> <p>c) „actualitate” și „punctualitate” se referă la intervalul dintre perioada de referință și disponibilitatea rezultatelor;</p> <p>d) „accesibilitate” și „claritate” se referă la modalitățile și condițiile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta datele;</p> <p>e) „comparabilitate” se referă la măsurarea consecințelor diferențelor dintre conceptele statistice aplicate și instrumentele și procedurile de măsură, atunci când statisticile sunt comparate în funcție de zone geografice, domenii sectoriale sau perioade de timp;</p> <p>f) „coerență” se referă la posibilitatea de a combina datele în moduri diferite și pentru utilizări diferite.”</p>	<p>Sursele de date administrative (SDA).</p>
	<p>5. Se propune includerea unui nou alineat la articol 15 al proiectului, după cum urmează:</p> <p>„(10) Datele necesare recensământului se transmit:</p> <p>a) sub formă de rapoarte tipărite conținând tabelări standard și pre-convenite, de obicei la nivel de zonă națională, regională și locală;</p> <p>b) sub formă de rapoarte nepublicate (adesea denumite rezumate) care conțin tabele standard dar produse pentru sub-grupe geografice sau de populație mai mici neincluse altfel în rapoartele publicate;</p> <p>c) sub formă de rezultat autorizat produs dintr-o bază de date, conținând tabelări încrucișate personalizate de variabile care nu sunt disponibile altfel</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 15 din proiect conține prevederi necesare privind diseminarea rezultatelor RPL.</p> <p>Respectiv prevederi specifice privind modul de diseminare a rezultatelor RPL vor fi parte a Programului de diseminare a rezultatelor recensământului, care va fi elaborat și aprobat de BNS, avizat de CNRPL conform art.18 (b) al proiectului de lege.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	din rapoartele sau rezumatele standard; d) sub formă de micro-date, de obicei disponibile doar în format limitat și furnizat în condiții strict controlate.”	
	6. Recensământul militarilor în termen urmează a fi efectuat de Ministerul Apărării și respectiv Ministerul Afacerilor Interne, astfel propunem a se ține cont de acest specific la elaborarea hotărârii Guvernului privind runda corespunzătoare a recensământului populației și locuințelor în conformitate cu art.7 alin.(3) din proiect.	Se acceptă. Se va ține cont la elaborarea Hotărârii de Guvern de organizare și efectuare a următorului RPL.
9. Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr.43/1460 din 28.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La proiectul de Hotărâre de Guvern	
	2. Urmează a fi revizuit inclusiv și temeiul legal al proiectului hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului legii, dat fiind faptul că din articolele indicate unele sunt irelevante.	Se acceptă având următoarea redacție: ”În temeiul articolului 6 litera c), e), h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:”
	Suplimentar, proiectul hotărârii Guvernului necesită a fi completat cu lista contrasemnatărilor, potrivit art. 102, alin. (4) din Constituția Republicii Moldova.	Se acceptă.
	La proiectul de lege	
	1. Constatăm că în preambulul proiectului, autorii indică în calitate de temei legal, art. 17 al Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. În acest context, atragem	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>atenția că potrivit normelor de tehnică legislativă, temeiul legal se indică în acele cazuri în care actul la care se face trimitere este de nivel superior.</p> <p>Totodată, potrivit art.8, alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale. Prin urmare, Parlamentul adoptă normele legale în virtutea puterii de legiferare pe care o deține iar indicarea unui temei dintr-un act normativ de același nivel, este inutil.</p>	
	<p>3. La art. 2, alin. (5) se propune a fi revizuit, în scopul asigurării principiului echilibrului între reglementările concurente stabilit la lit. d) al art. 3, alin.(1) din Legea nr. 100/2017. Actele normative enumerate la art. 2, alin. (5) din proiect, transpun prevederile legislației comunitare, respectiv, urmează a fi găsită o formulă legală care să asigure o balanță armonioasă între normele concurente, în cazul în care acestea vor apărea.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 2 alin. (5) în noua redacție este art.3 alin. (4) și a fost expus în următoarea redacție: ”Prevederile art. 6 alin. (1), 9 lit. f), 11 alin. (2) lit. g), 15, 19 alin. (8), 21 alin. (2), 28, 29, 30, Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, art. 5, 13, 14, 16, 17, 23, 24, 28 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și art. 6, art. 7 alin. (2) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”</p>
	<p>4. La art. 3, noțiunea de <i>pseudonimizare</i>, recomandăm a se substitui cu noțiunea de <i>depersonalizare</i>, care este deja consacrată în Legea nr. 133/2012 privind protecția datelor cu caracter personal, și care are un sens similar.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 3 în noua redacție este art.4.</p> <p>Noțiunile pseudonimizare și depersonalizare nu au sens similar.</p> <p>Notiunea de pseudonimizare este preluată din REGULAMENTUL (UE) 2016/679 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general protecția datelor-RGPD), art.4, pct.(5). Depersonalizarea datelor conform art.3 al Legii 133/2011 este sinonim cu anonimizare (informații anonime din RGPD (pct.26)), conform acestei prevederi” Principiile protecției datelor nu se aplică informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă.</p> <p>Pseudonimizarea este o măsură tehnică destinată punerii în aplicare în mod eficient a principiilor de protecție a datelor, precum reducerea la minimum a datelor și integrarea garanțiilor necesare în cadrul prelucrării, pentru a îndeplini cerințele RGPD și a proteja drepturile persoanelor vizate (pct.25).</p> <p>Transmiterea datelor cu caracter personal către persoanele autorizate nu poate fi restricționată sau interzisă din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal (art.1, RGDP), doar că este necesar de asigurat măsuri tehnico-organizatorice de protecție a persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, ceea ce BNS realizează în conformitatea cu Legea 93/2017 cu privire la statistica oficială (art.19), Legii 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Politicii BNS privind securitatea datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		informaționale de date cu caracter personal (art.14, alin.3 al proiectului de lege).
	5. Art. 5, alin. (4) - considerăm a fi de prisos, deoarece alin. (2) al aceluiași articol indică asupra faptului că data de referință și perioada de colectare a datelor se va stabili de Guvern. Totodată, reieșind din argumentele expuse în nota informativă <i>proiectul urmează a identifica cerințele generale privind organizarea și efectuarea recensămintelor, iar ulterior, prin alte acte normative, vor fi reglementate particularitățile tehnico-metodologice și detaliile organizării și desfășurării pentru recensământul din fiecare rundă.</i>	Se acceptă parțial Prevederea dată a fost inserată în capitolul Dispoziții finale (art.23, alin.(2)) la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Institutului Național de Cercetări Economice, întrucât are un caracter variabil, dar și pentru a evita intervenția ulterioară în textul legii.
	6. La art.7, alin. (2), lit. d), atragem atenția asupra normelor derogatorii ale Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, în special cele referitoare la persoanele/cetățenii Republicii Moldova care renunță la numărul de identificare de stat și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației. Prin urmare, se impune ca art.7, alin. (2), lit. d) să se examineze suplimentar prin prisma prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 125/2013.	Se acceptă. Prevederea de la art. 7 alin. (2) lit. d) a fost expusă în următoarea redacție „de a se identifica prin prezentarea corectă a IDNP-ului în baza actului de identitate sau a altui act oficial.”
	7. La art.9, alin. (3) care stabilește că funcționarii publici cu statut special pot fi contractați în procesul de colectare a datelor pentru recensământ, la cerere, atenționăm că norma respectivă din proiect necesită a fi coroborată cu prevederile art. 53 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care prevede că	Se acceptă. Alin. (3) a fost divizat în două aliniate: 3 și 4 și vor avea următoarea redacție: ”(3) În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public funcționarii publici, la

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>funcționarul public cu statut special nu are dreptul să desfășoare alte activități remunerate. În consecință, potrivit aceluiași articol, funcționarul public cu statut special, ar putea îndeplini anumite activități remunerate cu condiția <i>suspendării</i> din funcție pe perioada respectivă în condițiile legii.</p> <p>În același context, observăm că autorii operează cu noțiunea de <i>degrevare din funcție</i>, termen care nu se regăsește nici în Codul muncii, nici în alte acte normative speciale care reglementează raporturile de muncă. Astfel, considerăm că raporturile de muncă descrise în art. 9 din proiect necesită a fi integrate în una din condițiile modificării contractului individual de muncă descrise în legislația muncii.</p>	<p>cerere, pot fi contractați în calitate de personal temporar de recensământ.</p> <p>(4) Prin derogare de la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și de la art. 53 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne persoanele cu funcții de demnitate publică și funcționarii publici cu statut special la cerere, pot fi contractați în calitate de personal temporar de recensământ.”</p> <p>Alin. (4)-(6) din redacția veche a legii ce țin de degrevarea din funcție, au fost excluse.</p>
	<p>8. La Capitolul III, unde sunt identificate atribuțiile autorităților responsabile de organizarea recensământului, considerăm necesar formularea atribuțiilor Guvernului în procesul de efectuare a recensământului. Acest fapt va reduce din discreția Biroului Național de Statistică în procesul de luare a deciziilor ce țin de organizarea și desfășurarea recensămintelor, de elaborarea și aprobarea cadrului normativ regulator care vizează mai multe entități guvernamentale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cap. II Organizarea Recensământului și Cap III Efectuarea Recensământului au fost comasate în cap. II Organizarea și Efectuarea Recensământului.</p> <p>Art. 10 și 11 au fost transferate la cap. III Atribuții și Responsabilități și s-au renumerotat în art. 17 și art. 18.</p> <p>Cap. III a fost completat cu un articol nou după cum urmează:</p> <p>„Articolul 19 Articolul 19. Atribuțiile și responsabilitățile entităților care contribuie la organizarea și efectuarea recensământului altor autorități publice</p> <p>Atribuțiile și responsabilitățile entităților indicate la art. 3 alin. (1) lit. b) în cadrul organizării și efectuării recensămintelor se stabilesc de către Guvern.”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>Totodată menționăm că pe parcursul legii pentru organizarea și efectuarea recensământului se face referire la aspectele care urmează să fie stabilite de Guvern.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Data de referință și perioada de colectare a datelor de recensământ este stabilită de Guvern. (art.6, alin (2)); ● Modul de participare la recensământ a persoanelor care fac obiectul recenzării (inclusiv prin autorecenzare), este stabilit de Guvern. (art.7, alin. (3)); ● Modalitatea de contractare și condițiile de remunerare a personalului temporar de recensământ, se stabilesc de Guvern. (art.9, alin. (2)); ● Componenta și regulamentul CNRPL și al Comisiilor teritoriale pentru recensământul populației și locuințelor sunt aprobate prin hotărâre de Guvern (art.18, alin. (4)); ● Recensământul populației și locuințelor poate fi integrat cu alte recensăminte, precum cel agricol, în baza hotărârii de Guvern (art.11, alin.5); ● Lista suplimentară de registre, sisteme informaționale, sisteme de evidență a datelor cu caracter personal relevante recensământului se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS (art.13, alin.5); ● Lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, la nivel de înregistrare individuală, stocate și prelucrate de sursele de date menționate la alin. (4) și (5), precum și metadatele în raport cu aceste date, formatul și termenele de transmitere a acestora se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS (art.17, alin.(6));

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>9. La art. 12, alin. (4) autorii propun ca informația referitoare la un eventual recensământ să fie diseminată în mijloacele de informare în masă, gratuit. Respectiv, atragem atenția că potrivit reglementărilor din Codul audiovizualului, timpii de antenă ai radiodifuzorilor utilizați pentru publicitate constituie produsul comercial al acestora. Adică, orice reglementare legală care ar impune companiile de teleradiocomunicație să livreze publicitate în mod gratuit, va constitui o ingerință în activitatea de întreprinzător. Codul identifică expres cazurile în care anunțurile se difuzează în mod gratuit. Astfel, potrivit art. 17, <i>în caz de pericol grav pentru securitatea publică sau ordinea constituțională, radiodifuzorii sînt obligați să transmită operativ și din cont propriu anunțurile oficiale ale Parlamentului, Președintelui și Guvernului în cadrul tuturor programelor sale. Radiodifuzorii transmit fără întârziere și în mod gratuit în cadrul tuturor programelor lor informația parvenită de la autoritățile publice centrale, necesară protejării vieții, sănătății și securității oamenilor sau prevenirii prejudicierii proprietății sau mediului.</i> Prin urmare, constatăm că, în cazurile descrise în art. 12 din proiect, acestea nu au ca scop protejarea vieții și sănătății cetățenilor, prin urmare gratuitatea anunțurilor nu poate fi aplicată.</p>	<p>Se acceptă parțial. Au fost operate modificările conform propunerilor Consiliului Audiovizualului. Art. 12 în noua redacție este art. 10.</p>
	<p>10. La art. 13, alin. (1) constatăm că autorii enumeră o serie de tematici de recensământ. Pe de alt parte, alin (3) al aceluiaș articol oferă o discreție suplimentară unităților de recenzare, astfel încât acestea pot propune tematici adiționale. Astfel, considerăm că norma de la</p>	<p>Se acceptă parțial. Art. 13 în noua redacție este art. 11. Alin (3) a fost exclus. Proiectul de act normativ are caracterul unei legi cadru, cu aplicabilitate repetată pentru mai multe recensăminte, din</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	art. 13, alin. (3) din proiect, nu corespunde caracterului de predictibilitate. Din acest considerent, în proiect, urmează a fi indicate exhaustiv tematicile și datele colectate, totodată, făcându-se referire la sursele acestora.	care motiv, lista suplimentară de registre, sisteme informaționale, sisteme de evidență a datelor cu caracter personal relevante recensământului și lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal din acestea vor fi aprobate de Guvern conform art.13 alin. (5) și (6).
	11. Norma statuată la art. 15, alin. (4) se consideră a fi una abuzivă. Este inadmisibil ca la nivelul normei primare să fie omise prevederile ce țin de categoriile de date cu caracter personal la care se solicită acces, modalitatea de acces, sursele de colectare a acestor date, etc. La caz, menționăm că, Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră conține un șir de categorii de informații care nu au nici o relevanță pentru Biroul Național de Statistică, însă datorită formulării ambigue a normei, s-ar permite colectarea excesivă a unor date, mai ales având în vedere că potrivit art. 2, alin. (5) din proiect, normele din proiectul supus avizării urmează a avea un caracter special și superior în raport cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitatea. Prin urmare, se propune ca Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră să fie exclus din conținutul acestei norme.	Se acceptă parțial. Art. 15 în noua redacție este art. 13. Conform art. 14 alin. (1) vor fi solicitate doar categoriile de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, relevante și neexcesive scopului recensământului. Lista categoriilor de date va fi aprobată de Guvern, la propunerea BNS (art. 13 alin. (6)). Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră este necesar pentru verificarea/validarea populației cu reședință obișnuită (prezentă sau absentă la momentul RPL în țară).
	12. Cu referire la art. 22, alin. (3) din proiect, prin care se abrogă <i>Legea nr. 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014</i> , se va indica sursa de publicare a actului respectiv.	Se acceptă. Art. 22 în noua redacție este art. 23.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
10. Ministerul Educației și Cercetării (aviz nr.07-09/1416 din 21.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
11. Ministerul Culturii (aviz nr. 05-09/655 din 01.04.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
12. Ministerul Sănătății (aviz nr.03/1193 din 30.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.La art.3, noțiunea ”autorecenzare” de completat cu cuvintele ”on-line sau pe suport de hârtie”.	Se acceptă.
	2. La art. 10, pct. (1), lit. b), cuvintele ”administrative individuale și” urmează să fie excluse, fapt ce derivă din art. 6, lit. e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă parțial. Propunerea a fost ajustată în redacția propusă de Ministerul Justiției.. lit. b) a fost comasată cu lit. a) Art. 10 în noua redacție este art. 17
	3.Art. 11, alin.4, se propune completarea atribuțiilor CNRPL cu: a) examinează și înaintează propuneri la proiectele de acte normative elaborate de BNS; b) examinează și prezintă recomandări la proiectul planului de acțiuni privind realizarea recensământului, metodologia, lista variabilelor de recensământ și instrumentarul de recensământ; c) examinează și înaintează propuneri la proiectul de buget al recensământului și asupra proiectului de raportul privind rezultatele recensământului.	Se acceptă. Art. 11 în noua redacție este art. 18.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	4. Autoritatea menționează asupra caracterului normativ al proiectului de lege, care descrie clar relațiile, responsabilitățile și condițiile în care aceste au loc, fapt ce se propune să fie indicat la pct. (3) din art. 8 și pct. (1) din art. 9.	Se acceptă.
13. Ministerul Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 06/1087 din 30.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.Ținând cont de faptul că art. 7 alin. (5) din proiect prevede „dreptul salariaților la o zi liberă plătită în cazul promovării procedurii de autorecenzare online” – zi care urmează a fi achitată din contul angajatorilor (patronilor), considerăm necesară consultarea proiectului dat cu Confederația Națională a Patronatelor. Patronatele sunt organizații constituite din patroni din diverse domenii de activitate, în scopul asistării membrilor săi prin acordarea de servicii și consultații, protecția drepturilor și reprezentarea intereselor membrilor lor în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele, precum și cu oricare alte organizații neguvernamentale pe plan național și internațional (a se vedea art. 3 din Legea patronatelor nr. 976/2000).	Se acceptă. Prevederile vizate vor fi propuse pentru a fi incluse în Codul muncii, corespunzător precedentelor legiferate la art. 190 și art. 190 ¹ din norma actului legislativ citat. La acea etapă se va consulta cu Confederația Națională a Patronatelor. Art.7, alin. (6) are următoarea redacție ” Persoanele (salariații) care trec cu succes procedura de autorecenzare online au dreptul la o zi liberă, plătită, în scopul încurajării utilizării acestei metode, în conformitate cu legislația”.
	2.La art. 9 alin. (5) cuvântul „permanent” urmează a fi exclus, deoarece locul de muncă al salariatului poate fi atât permanent, cât și temporar. Locul de muncă se consideră a fi permanent în cazul salariatului al cărui contract individual de muncă este încheiat pe durată	Se acceptă Acest alin. a fost exclus.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	nedeterminată, iar locul de muncă temporar – în cazul salariatului al cărui contract individual de muncă este încheiat pe durată determinată.	
14. Ministerul Mediului (aviz Nr.02-05/857 din 30.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.La Capitolul II , art.7, alin.(1) , după cuvintele „art.6,, de completat cu sintagma „alin.(2),, .	Se acceptă. Deoarece art. 6 a fost restructurat art. 7 alin (1) va avea următoarea redacție: ” (1) Participarea la recensământ a persoanelor care îndeplinesc condițiile de la art. 3, alin. (1) lit. a) -c) este obligatorie.”
15. Academia de Științe a Moldovei (aviz nr.124-13/7 din 04.04.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
16. Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) (aviz nr.01/9-062 din 15.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.La art.4 „Scopul și obiectivul recensământului” alin.3, se propune de a exclude sintagma ”este realizat la intervale regulate de timp și.” Astfel, alineatul dat va fi expus în următoarea redacție: ”Recensământul oferă baza pentru estimările anuale ale numărului populației țării și constituie bază de sondaj pentru cercetările statistice selective”.	Se acceptă. Art. 4 în noua redacție este art. 5.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Modificarea este propusă reieșind din considerentele că articolul 5, alin. (1) din proiectul Legii conține formula exhaustivă potrivit căreia ”Recensământul este efectuat în cadrul rundelor mondiale la intervale regulate de timp de cel puțin o dată la 10 ani” și nu cere dublări în alte articole ale proiectului.</p>	
	<p>2. La art.5,„Data de referință a recensământului și perioada de colectare a datelor” : - alin.2, se propune de exclus în următoarea redacție ”Anul recensământului, data de referință și perioada de colectare a datelor sunt stabilite prin hotărâre de Guvern.” .</p>	<p>Se acceptă parțial. Data de referință cuprinde ziua, luna și anul primei zile de RPL. Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor la fel operează cu noțiunea de <i>dată de referință</i> (art.5). Art. 5 în noua redacție este art. 6. Alin. (3) a fost completat cu următorul text: ”care este prima zi a perioadei de colectare a datelor.”</p>
	<p>- alin.4 se propune de exclus. Propunerea respectivă rezultă din faptul, că proiectul dat reprezintă un proiect cadru pentru mai multe recensăminte și propunerea privind anul recensământului următor din runda mondială urmează să fie expusă fie în Dispoziții finale ale proiectului Legii, fie, ce este mai corect, în articolul 5 în corelare cu articolele 13 alineatul (6) și 22 alineatul (1) din proiectul menționat, care prevăd atribuțiile Guvernului în domeniu.</p>	<p>Se acceptă. Prevederea dată a fost inserată în capitolul Dispoziții finale (art.23, alin. (2)).</p>
	<p>3.Art.7 „Obligativitatea participării la recensământ”, alin.5 se propune de exclus. Propunerea rezultă din faptul că nu este clar, în primul rând, de ce norma se referă doar la salariați, procedura</p>	<p>Se acceptă parțial Alin. (5) în noua redacție este alin. (6) cu următorul conținut: ”Persoanele (salariații) care trec cu succes procedura de autorecenzare online au dreptul la o zi liberă,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de auto recenzare online poate fi utilizată cu succes și de lucrătorii care activează pe cont propriu și de alte persoane antrenate în activitatea economică cu alt statut profesional.</p> <p>În al doilea rând, la recensământ conform cadrului legal participă toată populația țării și, de asemenea, sunt implicate autoritățile publice și personalul respectiv din ele, care au dreptul la rambursarea timpului și eforturilor pentru muncă (activitatea) în folosul recensământului, indiferent dacă aceasta a fost efectuată în timpul zilelor de odihnă sau în timpul în afară zilei de lucru conform legislației.</p> <p>Totodată, nu au fost reflectate din ce surse va fi plătit această zi liberă, precum și faptul, că procedura, la moment, nu este prevăzută în Codul muncii în vigoare.</p>	<p>plătită, în scopul încurajării utilizării acestei metode, în conformitate cu prevederile legislației.”</p> <p>Prevederile vizate vor fi propuse pentru a fi incluse și în Codul muncii, corespunzător precedentelor legiferate la art. 190 și art. 190¹ din norma actului legislativ citat.</p> <p>Norma propusă se referă doar la salariați deoarece pentru alte categorii de populație a căror statut profesional este: patron, lucrător pe cont propriu, lucrător familial neremunerat etc. nu este aplicabil.</p> <p>Indubitabil, procedura de autorecenzare online este destinată tuturor locuitorilor Republicii Moldova, indiferent de situația economică sau statut profesional (relația cu piața muncii), doar că o zi liberă poate fi acordată doar salariaților.</p> <p>Personalul din autoritățile publice la fel sunt salariați.</p>
	<p>4. Art.10 „Atribuțiile Biroului Național de Statistică”, alin.1, litera o), urmează să elucideze pentru ce fapte, față de cine și ce instrumente coercitive noi vor fi aplicate, deoarece articolele 330 și 419 din Codul Contravențional al Republicii Moldova nu reflectă toată gama posibilelor încălcări în domeniu.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 10 alin. (1) lit. o) în noua redacție este art. 17 alin (1) lit k).</p> <p>Normele materiale contravenționale vor fi incluse în Codul contravențional iar competența de constatare/aplicare a răspunderii contravenționale la fel vor fi incluse în prevederile acestei legi organice. Cele evocate sunt bazate pe prevederile art. 1 alin. (2) din Codul contravențional: Articolul 1. Legea contravențională a Republicii Moldova</p> <p>În cazurile expres prevăzute în prezentul cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea cazuri, exigențele aplicabile normei legii contravenționale,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		inclusiv exigența de previzibilitate, sînt aplicabile și actului normativ respectiv. Cele specificate corespund și prevederilor art. 31 alin. (2) din legea nr. 93/2017.
	5. Art.21 „Răspunderea juridică”, este relevantă propunerea care a fost înaintată și pentru art.10, alin.1, litera o).	Se acceptă. Vor fi prevederi în Codul Contravențional. Art. 21 în noua redacție este art. 22.
	6. Se consideră oportună reflectarea specificului și modului de efectuare a procedurii de autorecenzare online, protecția datelor personale în acest caz, având în vedere că această va fi aplicată în prima dată în țara noastră.	Se acceptă parțial. Procedura de <i>autorecenzare</i> se va stabili expres în Hotărârea de Guvern, privind organizarea și efectuarea următorului recensământ. A se evoca că cerințele de protecție a datelor caracter cu personal sunt stipulate la art. 21 din proiect, prevederi care sunt completate suplimentar de prevederile Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială și prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și vor mai fi completate cu prevederi din Politica BNS privind securitatea datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal (art.14, alin.3 al proiectului de lege).
	7. Dat fiind faptul , că în proiectul de lege prezentat spre avizare există mai multe prevederi care actualmente nu sunt pe deplin reglementate de legislație în vigoare, se consideră oportun ca toate modificările sau completările la actele legislative relevante cum ar fi Codul muncii, Codul Contravențional, un șir de acte ce țin de protecția datelor cu caracter personal etc., să fie prezentate ca un pachet unic (comun) cu proiectul legii privind	Se acceptă parțial. Proiectul ce vizează modificarea unor acte normative este transmis spre avizare conform procedurii legale.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	recensământul populației și al locuințelor, propus spre avizare, cu respectarea cerințelor stipulate în Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.	
16. Agenția de Guvernare Electronică (aviz nr.3007 din 21.03.2022)	I. Obiecțiile	
	<p>II. Propunerile (recomandările)</p> <p>1.La art. 2 se insistă asupra excluderii alin.(5), deoarece considerăm că norma respectivă este neîntemeiată. În conformitate cu art.3 alin.(4) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, un act normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune. Astfel, în condițiile art. 5 alin.(3) și (4) din Legea nr.100/2017, în cazul în care autorul consideră necesar ca unele norme din proiectul de lege să fie speciale sau, eventual, derogatorii în raport cu reglementarea-cadru în materie, ne referim în special la prevederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre și Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, considerăm că se impune stipularea expresă în text a categoriilor de subiecți strict determinați sau a situațiilor determinate cărora li se vor aplica aceste norme speciale sau derogatorii, cu aducerea, în notă informativă, la proiect, a argumentelor de rigoare în acest sens.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 2 alin. (5) în noua redacție este art.3 alin. (4) și a fost expus în următoarea redacție:</p> <p>”Prevederile art. 6 alin. (1), 9 lit. f), 11 alin. (2) lit. g), 15, 19 alin. (8), 21 alin. (2), 28, 29, 30, Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, art. 5, 13, 14, 16, 17, 23, 24, 28 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și art. 6, art. 7 alin. (2) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.”</p> <p>Astfel, modificarea a fost efectuată la propunerea Ministerului de interne și având în vedere specificul producerii statisticilor oficiale dar și prevederile Legii 93 cu privire la statistica oficială care conține norme speciale. Nu în ultimul rând că aceste derogări sunt în strictă concordanță cu Regulamentele UE.</p>
	2. La art.3, în definiția noțiunii „chestionar de recensământ”, se folosește sintagma „în format	Se acceptă parțial.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>electronic”. În context, considerăm necesar completarea proiectului de lege cu norme care să indice sistemul informațional care va fi destinat colectării, păstrării și prelucrării, cel puțin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informațiilor cuprinse în chestionarele de recensământ, colectate direct de la populație, prin autorecenzare on-line (a se vedea art.14 alin.(1) lit.a) din proiectul de lege); - datelor din surse administrative incluse în chestionarele electronice, colectate indirect de către BNS din surse administrative (a se vedea art.13 alin.(4) lit.b) din proiectul de lege); - datelor de la personalul temporar de recensământ, recepționate prin intermediul dispozitivelor electronice mobile pe perioada de recenzie (a se vedea art.11 alin.(4) lit.c) din proiectul de lege); - datelor colectate pe suport de hârtie și transformate în format digital (a se vedea art.18 alin.(1) din proiectul de lege). 	<p>SI pentru efectuarea RPL va fi un subsistem al Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” (SI SDS), conceptul căruia este în proces de avizare.</p> <p>Punct.20, subp.4 al Conceptului SI SDS prevede că „Conturul „Recensământ al populației” reprezintă un subsistem al SI SDS de colectare, integrare, prelucrare și analiză a datelor și diseminare de statistici oficiale (inclusiv bazate pe registre) despre populația cu reședință obișnuită a țării și fondul de locuințe, caracteristicile lor geografice, demografice, sociale și economice, caracteristicile gospodăriilor și nucleelor familiale.”</p> <p>Conform art. 11 alin. 2 ” Variabilele care formează conținutul chestionarelor de recensământ sunt stabilite de BNS.”</p> <p>Conform art. 13 alin. (6) lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, la nivel de înregistrare individuală stocate și prelucrate de sursele de date menționate la alin. (4) și (5), precum și metadatele în raport cu aceste date, formatul și termenele de transmitere a acestora se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS.</p> <p>În redacția nouă următoarele articole au fost renumerotate:</p> <p>Art 14 în art. 12, art. 13 în art. 11, art. 18 în art. 16.</p> <p>Astfel art. 16 alin (1) va avea următoarea redacție: ”Termenul de stocare a datelor de recensământ pseudonimizate în format electronic este de 100 ani de la data de referință”</p>
	<p>3. La art.15 se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin.4, considerăm oportun de exclus enumerarea listei registrelor ce ar servi drept surse de date administrative 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 15 în redacția nouă este art. 13.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ce vor fi prelucrate de BNS în scopul recensământului. Propunem ca această listă să se regăsească în conceptul sistemului informațional destinat efectuării recensământului, care urmează să conțină prevederi privind interacțiunea SI respectiv cu alte sisteme și resurse informaționale de stat în scopul realizării sarcinilor atribuite BNS – a se vedea în acest sens obiecția de mai sus privind necesitatea instituirii unui sistem informațional destinat efectuării recensământului;</p> <p>prin urmare, alin.5 urmează a fi exclus din considerațiunile expuse supra.</p>	<p>SI pentru efectuarea RPL va fi un subsistem al Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” (SI SDS), conceptul căruia este în proces de avizare și care conține o secțiune în care sunt listate sistemele informaționale cu care interacționează SI SDS, implicit și cu Conturul „Recensământ al populației”.</p> <p>Pentru siguranța obținerii accesului la datele administrative optăm pentru prevedere expresă în lege a acestor registre. BNS s-a confruntat cu sugestia din partea autorităților publice deținătoare de surse de date administrative să figureze expres că BNS are dreptul la acces la registrele respective în acte normative.</p>
	<p>- la alin.7, cuvintele „platforma guvernamentală de interoperabilitate și schimb de date” de substituit cu textul „platforma de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu actele normative aplicabile”, utilizându-se denumirea corectă a sistemului informațional partajat respectiv, în conformitate cu Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârea Guvernului nr.211/2019 cu privire la platforma de interoperabilitate (MConnect) care conține dispoziții de conținut ce reglementează toate raporturile ce apar în procesul schimbului de date, inclusiv drepturile/obligațiile, responsabilitățile fiecărui participant în parte, precum și modul de realizare a acestora.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	4. Considerăm ca proiectul de lege trebuie completat, la dispoziții finale, cu dispoziții care să prevadă sarcina pentru Guvern de dezvoltare, instituire și documentare, conform cerințelor art.76, coroborat cu art.22 lit.b) – d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, deoarece la moment, nu există un SI ce ar fi utilizat la efectuarea recensământului.	Se acceptă. La dispoziții finale a fost indicată sarcina Guvernului de a adapta actele normative la cerințele prezentei Legi.
17. Agenția Relații Funciare și Cadastru (aviz nr.36/01-08/275 din 24.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) Art. 17, se va completa cu alin. (3) după cum urmează: (3) Rezultatele finale ale recensământului ce cuprind date spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) se partajează prin servicii de rețea în conformitate cu articolul 9 al Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.	Se acceptă parțial. Prevederea va fi expusă în următoarea redacție: ”Rezultatele finale ale recensământului ce cuprind date spațiale se diseminează în conformitate cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale”.(conform prevederilor art. 55, alin 1 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative). Art.17 în noua redacție este art.15.
	2. Art.18, se va completa cu alin. (3) și (4) după cum urmează: (3)Datele spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) conform Anexei nr. 3, pct. 1 și 10 ale Legii nr. 254 /2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, se vor publica pe portalul tematic al entității publice responsabile.	Se acceptă parțial. Prevederea inclusă mai sus (art.15, alin.3) cuprinde și aceste propuneri întrucât face o referire generală la prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(4)Metadatele pentru datele spațiale statistice (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) și serviciile de rețea respective se creează pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale.</p> <p>În conformitate cu art. 5 și 16 al Legii nr. 254/2016 Biroul Național de Statistică urmează să asigure accesul la seturile de date spațiale (Unități statistice, repartizarea populației, demografie) prin servicii de rețea, iar prin articolul 7 urmează să descrie datele spațiale și serviciile de rețea cu metadate pe geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale.</p>	
18. Agenția Relații Interetnice (aviz Nr.02-34 din 29.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
19. Centru Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (aviz nr.04-1/888 din 06.04.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<p>1. Potrivit art. 10 alin. (1) lit. j) din proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor (în continuare proiect), Biroul Național de Statistică este responsabil de organizarea și efectuarea recensământului, având inclusiv atribuția de a institui, reglementa și dezvolta sisteme informaționale necesare pentru colectarea, prelucrarea și validarea datelor cu asigurarea confidențialității datelor și protecției împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, distrugerii sau a deteriorării</p>	<p>Se acceptă și va avea următoarea redacție: ”BNS este în drept să acceseze, extragă și să prelucreze în scopul recensământului datele cu caracter personal transmise de posesori și deținători de date administrative și cele private (din registre și sisteme informaționale gestionate de aceștia) despre caracteristicile prevăzute la art. 11 alin. (1), inclusiv prin platforma de interoperabilitate (MConnect).” Art.10 în noua redacție este art.13.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>accidentale prin măsurile tehnice, organizatorice și administrative implementate;</p> <p>Subsecvent, art. 15 alin. (4) din proiect statuează că, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, gestionate în calitate de posesor sau deținător, cum ar fi, însă, nelimitându-se la:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Sistemul Informațional Automatizat Registrul de stat al populației; b) Registrul bunurilor imobile; c) Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră; d) Sistemul Informațional de Management în Educație; e) Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale; f) Sistemele informaționale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină; g) Registrul funcționarilor electorali; h) datele din resursele informaționale private ale prestatorilor de servicii și furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaze, energie electrică și termică etc.). <p>Consecvent, se va menționa că, potrivit alin. (1) din același articol se menționează că BNS este în drept să acceseze, extragă și să prelucreze în scopul recensământului datele cu caracter personal din sursele de date administrative și cele private despre caracteristicile menționate la art. 13 alin. (1).</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Totodată, alin. (4) stipulează că, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal [...], fără a fi acordat careva drepturi BNS de accesare directă a sistemelor vizate.</p> <p>În acest context, în vederea evitării interpretării duale a normelor menționate se propune la art. 15, alin. (1) se propune completarea normei, după cuvintele „date cu caracter personal” cu cuvintele „transmise de posesori și deținători”.</p>	
	<p>2. Totodată, art. 15 alin. (6) din proiect menționează că, lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, la nivel de înregistrare individuală, stocate și prelucrate de sursele de date menționate la alin. (4) și (5), formatul și termenele de transmitere a acestora sunt determinate de BNS.</p> <p>În acest context, menționăm că, Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat al Biroului Național de Statistică, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 856 din 21 septembrie 2010, reglementează următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pct. 3 stabilește că în calitate de parte componentă a guvernului electronic, SIA BNS este integrat cu alte sisteme informaționale cu care Biroul Național de Statistică interacționează pentru exercitarea obligațiilor ce-i revin. • Pct. 5 statuează că spațiul informațional al SIA BNS reprezintă ansamblul următoarelor resurse informaționale: a) registre statistice; b) date statistice, 	<p>Se acceptă. Art. 15 în noua redacție este art.13.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>care pot fi: date statistice primare, date statistice validate, date statistice agregate, date statistice publicate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pct. 6 prevede că SIA BNS este destinat să asigure colectarea, prelucrarea, stocarea și diseminarea informației statistice prin elaborarea, adaptarea și implementarea modelului de producere a statisticii, bazat pe procese, și a modelului standardizat al fluxului informațional, să creeze un mecanism de gestiune a proceselor statistice principale și a subproceselor asociate, să monitorizeze procesele tehnologice, rezultatele intermediare și finale, să permită utilizatorilor acces liber, comod și interactiv la resursele cu informație statistică publică. • Pct. 11 stabilește funcțiile de bază ale SIA BNS, în special: a) introducerea datelor: formarea bazei de date a sistemului, actualizarea și arhivarea datelor; e) asigurarea utilizatorilor cu informație statistică relevantă; f) asigurarea securității informației la toate etapele de colectare, stocare, procesare și prezentare; g) asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale de stat. • Pct. 13 enumeră principalii furnizori de date pentru SIA BNS. Urmează a menționa că, punctul respectiv prevede inclusiv faptul că lista informațiilor prezentate și lista furnizorilor este stipulată în programul lucrărilor statistice, aprobată anual de Guvern. <p>Ținând cont de prevederile menționate supra la art. 15, alin. (6) se propune substituirea cuvintelor „sunt</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>determinate de BNS” cu cuvintele „se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS”.</p>	
	<p>3. Subsecvent, art. 16 alin. (7) din proiect menționează că „procesul de pseudonimizare constă în atribuirea unui identificator statistic unic pentru datele cu caracter personal (numărul de identificare de stat (IDNP), nume prenume))”.</p> <p>CNPDCP informează că, potrivit definițiilor statuate în art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, depersonalizarea datelor reprezintă modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai permită atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă.</p> <p>Mai mult, potrivit art. 5 alin. (5) lit. f) din legea prenotată, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămână anonime pe toată durata prelucrării.</p> <p>Supletiv, art. 31 al aceluiași act normativ statuează că, în scopuri statistice, de cercetare istorică, științifică, sociologică, medicală, de documentare juridică, operatorul depersonalizează datele cu caracter personal prin retragerea din ele a părții care permite identificarea persoanei fizice, transformându-le în date anonime, care nu pot fi asociate cu o persoană</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Depersonalizarea datelor cu caracter personal obținute în cadrul recensământului, face imposibilă utilizarea conformă, conform practicilor europene și internaționale, producerea statisticilor oficiale. Nu pot fi produse date statistice calitative, în special privind caracteristicile incluse în programul RPL fără acces la datele individuale, care conform art. 3 din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, includ și datele cu caracter personal (modificări operate la 10.01.2022).</p> <p>Mai mult, art.15, alin.2 al proiectului de lege statuează că ” BNS este în drept să combine și să integreze, în scopul producerii statisticilor oficiale de recensământ, datele cu caracter personal, colectate direct de la respondenți și indirect - din surse de date administrative și private, prin utilizarea IDNP și a altor caracteristici care permit identificarea directă sau indirectă a unităților statistice de recensământ.</p> <p>Această integrare a datelor va permite ca recensămintele viitoare să fie efectuate prin metoda combinată sau în baza registrelor. După integrarea datelor în baza IDNP, lucrul propriu-zis va fi efectuat cu utilizarea datelor în formă pseudonimizată (prin atribuirea identificatorului statistic unic). Aceasta este necesar inclusiv pentru compararea datelor între recensăminte și pentru analiză statistică longitudinală.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>identificată sau identificabilă. În cazul depersonalizării, regimul de confidențialitate stabilit pentru datele respective se anulează.</p> <p>Totodată, evidențiem și practica europeană, expusă Regulamentul privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (GDPR) care menționează că, principiile protecției datelor ar trebui să se aplice oricărei informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă. Datele cu caracter personal care au fost supuse pseudonimizării, care ar putea fi atribuite unei persoane fizice prin utilizarea de informații suplimentare, ar trebui considerate informații referitoare la o persoană fizică identificabilă. Pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare toate mijloacele, cum ar fi individualizarea, pe care este probabil, în mod rezonabil, să le utilizeze fie operatorul, fie o altă persoană, în scopul identificării, în mod direct sau indirect, a persoanei fizice respective. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică. Principiile protecției datelor ar trebui, prin urmare, să nu se aplice informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor</p>	<p>Dacă datele vor fi depersonalizate, producerea datelor statistice de recensământ va fi imposibilă, respectiv realizarea RPL ar fi compromisă.</p> <p>Pseudonimizarea este o măsură tehnică destinată punerii în aplicare în mod eficient a principiilor de protecție a datelor, precum reducerea la minimum a datelor și integrarea garanțiilor necesare în cadrul prelucrării, pentru a îndeplini cerințele RGPD și a proteja drepturile persoanelor vizate. (Pct.25 al RGPD).</p> <p>Subsecvent, art. 89 din RGPD expres prevede dreptul de a stabili derogări/exonerări de la cerințele de protecție a datelor cu caracter personal atunci când datele cu caracter personal sunt prelucrate în scopuri statistice, deci, stocate și utilizate până la atingerea scopurilor pentru care au fost colectate.</p> <p>Pct.314 al Recomandărilor pentru recensămintele populației și locuințelor ale Conferinței Statisticienilor Europeni, runda 2020 (https://unece.org/DAM/stats/publications/2015/ECECE_S41_EN.pdf).</p> <p>Recensământul este o sursă specială de date statistice, unde informații continue și comparabile care acoperă o perioadă de până la 100-150 de ani pot fi disponibile. Organul Național de Statistică are responsabilitatea de a gestiona, arhiva și stoca această „comoară”.</p> <p>Pct.315 al Publicației susmenționate indică ” valoarea științifică, socio-istorică și genealogică a înregistrărilor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă. Prin urmare, prezentul regulament nu se aplică prelucrării unor astfel de informații anonime, inclusiv în cazul în care acestea sunt utilizate în scopuri statistice sau de cercetare (considerentul 26 din GDPR).</p> <p>În acest sens, în vederea alinierii proiectului de lege la principiile de protecție a datelor cu caracter personal statuate în Legea privind protecția datelor cu caracter personal, la art. 18 din proiectul de lege se propune substituirea cuvântului „pseudonimizate” cu sintagma „depersonalizate”, or, în caz contrar, autorul proiectului de lege urmează să revizuiască termenul de stocare expus în art. 18 alin. (1) în acord cu prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal care statuează că, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.</p>	<p>individuale nu ar trebui să fie subestimat atunci când se iau în considerare raportul dintre costurile-beneficiile recensământului.</p> <p>Art.18 în noua redacție este art.16.</p>
	<p>4. Nu în ultimul rând, urmează a menționa că, potrivit art. 18 alin. (2) din proiect se menționează că, „Termenul de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie, este de 3 ani de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului după care, sunt transmise spre</p>	<p>Se acceptă. S-a micșorat termenul la 1 an.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>reciclare (distrugere ireversibilă) în corespundere cu cerințele de conformitate și securitate care se impun a fi aplicate în cazul acestor informații cu accesibilitate limitată”.</p> <p>În acest sens, CNPDCP învederează practica României la organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor din 2021, mai exact, potrivit art. 26 alin. (6) din Ordonanța de urgență nr. 19 din 04 februarie 2020 privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor din România în anul 2021, datele cu caracter personal colectate în temeiul prezentei ordonanțe de urgență sunt distruse prin proceduri ireversibile în termen de 3 luni de la publicarea rezultatelor recensământului 2021. Finalizarea procedurii de distrugere va fi adusă la cunoștința publică.</p> <p>În acest context, se recomandă autorului proiectului de lege revizuirea termenului de 3 ani de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului ca fiind unul exagerat de mare. Or, prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal statuează că, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.	
	5. La art.20, alin.2 se recomandă substituirea cuvintelor „dreptul de acces, dreptul la rectificare/intervenție, restricționarea prelucrării și la opoziție” cu cuvintele „dreptul de acces la datele cu caracter personal, dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal și dreptul de opoziție al subiectului datelor cu caracter personal”.	Se acceptă. Art.20 în noua redacție este art.21.
20. Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova (aviz Nr.03-02/219 din 21.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
21. Congresul Autorităților Locale din Moldova (aviz nr. 49 din 23.03.2022)	Lipsă de obiecții și propuneri	
22. Consiliul Audiovizualului (aviz nr.307 din 18.03.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1.Se propune modificarea art.12, alin.3 și 4 în următoarea redacție: - (3) Mesajele de comunicare și promovare a recensămîntului în mass-media sunt difuzate în calitate de mesaje de interes public (publicitate socială). - (4) La solicitarea BNS, mesaje de interes public sunt difuzate gratuit de : a) publicațiile periodice publice – în publicațiile periodice și pe pagina web;	Se acceptă. Art.12 în noua redacție este art.10.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>b) agențiile de presă fondate de autoritățile publice – pe pagina web;</p> <p>c) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale lineare, în orele de maximă audiență;</p> <p>d) furnizorii publici de servicii media, naționali și regionali – în toate serviciile media audiovizuale nelineare.</p>	

<p>23. Comisia Electorală Centrală (CEC) (aviz nr. CEC-8/750 din 01.04.2022)</p>	<p>II Propunerile (recomandările)</p> <p>1. Potrivit art. 3 din proiectul de lege, expresia „reședință obișnuită” este definită ca „loc în care o persoană își petrece în mod normal perioada de odihnă zilnică, indiferent de absențele temporare în scopul odihnei, concediului/vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical sau pelerinajelor religioase”.</p> <p>În context, Comisia reține că noțiunea respectivă este reglementată în art. 38 alin. (1) și (2) din Codul civil, potrivit căruia, „domiciliul persoanei fizice este locul unde acesta își are reședința obișnuită. [...] Reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe”.</p> <p>Mai mult, atragem atenția că noțiunile de „reședință” și „domiciliu” sunt reglementate inclusiv de art. 1 din Codul electoral, potrivit căruia domiciliul este locul de trai permanent al alegătorului, iar reședința este locul de trai temporar, în ambele cazuri confirmat în buletinul de identitate.</p> <p>Prin urmare, Comisia consideră că autorul proiectului de lege, propunând o nouă definiție pentru noțiunea de „reședință obișnuită”, urmează să țină cont în special de acele criterii deja stabilite de legiuitor, inclusiv: „legătura apropiată și stabilă dintre persoană și locul vizat”, „durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat” și „motivele prezenței în locul vizat” (adică locul de trai al persoanei fizice).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Noțiunea dată se referă la locul de facto în care persoana locuiește și poate să nu coincidă cu reședința sau domiciliul din buletinul de identitate și este pilonul cheie al RPL, fiind transpus din Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor (art.2, lit d.).</p> <p>Codul civil nu conține definiția de ”reședință obișnuită” aceasta a fost definită în legea 90/2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014 și este definită și în acest proiect de lege.</p> <p>Totodată în Nota informativă la proiectul de amendare a Codului Civil este specificat următoarele:</p> <p>”Proiectul aduce importante precizări și completări la regimul juridic al domiciliului persoanei fizice. Se recunoaște rolul central pe care l-a căpătat conceptul de „reședință obișnuită” ca punct de localizare a persoanei fizice. Din acest motiv, conceptul de domiciliu a fost, în principiu, egalat cu cel de reședință obișnuită. Ultimul deja este folosit de mai multe tratate la care Republica Moldova este parte, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Convenția de la Haga privind conflictele de legislație referitoare la forma dispozițiilor testamentare din 5 octombrie 1961; ● Convenția de la Haga privind recunoașterea divorțurilor și separărilor legale din 1 iunie 1970; ● Convenția de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii din 25 octombrie 1980; ● Convenție de la Haga asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale din 29 mai 1993.
--	--	--

		<p>Mai mult decât atât, Legea nr. 90 din 26.04.2012 cu privire la recensământul populației și al locuințelor din Republica Moldova în anul 2014, chiar definește conceptul de „reședință obișnuită” în scopurile recensământului.”</p> <p>Convențiile menționate mai sus fac referire, în limba engleză, la termenul de ”habitual residence”, dar care a fost tradusă în română ”reședința obișnuită” și care de fapt nu are o definiție la nivel internațional. Însă la nivel european se dau unele criterii pentru a determina ”habitual residence”</p> <p>(https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1131&intPageId=4834&langId=en). Definiția care este inclusă în proiectul legii în limba engleză este cea de ”usual residence” și acest termen este definit în Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind Recensământul Populației și Locuințelor (art.2 ,lit d.).</p> <p>Art.3 în noua redacție este art.4.</p>
--	--	---

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>2. Cu referire la definiția noțiunii de „locuință” din conținutul aceluiași articol, menționăm că, potrivit principiilor de tehnică legislativă, definirea unei noțiuni în conținutul legii este necesară doar în situația când se stabilește cu certitudine riscul ca noțiunea respectivă să aibă mai multe interpretări.</p> <p>Comisia observă că, în conformitate cu art. 4 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, locuința reprezintă o construcție sau încăpere izolată alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisface cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii) și corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite în actele normative; în calitate de locuință sunt recunoscute casele de locuit individuale, apartamentele, încăperile locuibile din cămine și din clădiri cu altă destinație.</p> <p>Aceeași definiție este propusă și de autorul proiectului de lege, respectiv fiind deja reglementată o definiție juridică clară a noțiunii de „locuință”. În acest caz, Comisia consideră că nu este necesar de a defini repetat această noțiune, întrucât se creează astfel o reglementare „dublă” a uneia și aceleiași noțiuni.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Sintagma „precum și altă unitate de locuit mobilă sau improvizată, care este utilizată ca locuință la data de referință a recensământului” nu este parte a noțiunii de ”locuință” din legea 75/2015, astfel noțiunea de locuință în sensul prezentei legi nu este identică cu această noțiune din legea 75/2015 cu privire la locuințe. Precizăm că la RPL urmează să fie colectate date privind situația reală despre condițiile de locuit ale populației.</p> <p>Această definiție transpune prevederile art. 2 din Regulamentul (CE) nr. 763/2008.</p>
	<p>3. Cu referire la noțiunile utilizate în proiectul de lege, menționăm că la art. 10 alin. (1) lit. p) și la art. 19 din proiect se utilizează expresia „confidențialitate statistică”, respectiv, pentru a exclude probabilitatea interpretării eronate, propunem să fie dată o definiție care să explice această sintagmă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Confidențialitatea statistică este definită de proiectul de modificare și completare a unor acte normative care vine să opereze modificări la Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, fiind definit un capitol întreg.</p>
	<p>4. La art. 4 alin. (2), textul „condițiile de locuit ale gospodăriilor și clădirile în care se situează locuințele</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Textul va avea următoarea redacție:</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acestora” propunem să fie substituit prin textul „date referitoare la gospodăriile individuale și fondul locativ, condițiile de locuit ale populației și clădirile în care se situează locuințele acestora.”.</p>	<p>”date referitoare la gospodăriile casnice, locuințe, condițiile de locuit ale populației și clădirile în care se situează locuințele acestora.” Art.4 în noua redacție este art.5.</p>
	<p>5. La articolul 9 din proiectul de lege: Potrivit alin. (3) și (4) propuse de autorul proiectului de lege, funcționarii publici, la cerere, pot fi contractați în calitate de personal temporar de recensământ, inclusiv prin degrevare, iar autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și autonome dispun de dreptul de degrevare din funcția de bază a persoanei care intenționează să activeze în calitate de personal temporar de recensământ. Comisia menționează că o situație analogică de degrevare a funcționarilor publici pentru realizarea altor activități este reglementată de art. 35 alin. (4) și (5) din Codul electoral, conform căroră Comisia Electorală Centrală determină numărul de membri ai organelor electorale care pot fi degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent și termenul acestor degrevări. Membrii organelor electorale degrevați din instituțiile bugetare li se menține salariul la locul de muncă permanent. Funcționarii publici, membri ai organelor electorale și membri ai aparatelor de lucru ale acestor organe, degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent pentru perioada electorală își păstrează statutul de funcționar public. De exemplu, funcționarii publici antrenați în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor sunt degrevați de la locul de muncă permanent pentru o perioadă de</p>	<p>Posibilitatea de activare a personalului temporar de recensământ prin degrevare descrise în alin. (3) -alin. (6) a fost exclusă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aproximativ 50 de zile pentru activitate în calitate de membri ai consiliilor electorale de nivelul al doilea sau pentru o perioadă de 22 de zile în cadrul birourilor electorale ale secțiilor de votare.</p> <p>Având în vedere provocările care au apărut în procesul de degrevare a funcționarilor publici pentru a exercita activitatea de funcționar electoral în organele electorale inferioare, atragem atenția că instituția degrevării funcționarilor publici nu este reglementată expres nici de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (legea specială care reglementează regimul general al funcției publice, statutul funcționarului public, raporturile juridice dintre funcționarii publici și autoritățile, precum și alte raporturi ce decurg din acestea), nici de Codul muncii.</p> <p>De aceea, recomandăm autorului proiectului de lege să vină cu propuneri de completare a legislației din domeniul raporturilor de muncă prin instituirea unor norme care să reglementeze expres principiile de degrevare a funcționarilor publici.</p> <p>În al doilea rând, Comisia sugerează autorului proiectului de lege să prevadă, în afară de modalitatea de contractare și condițiile de remunerare a personalului temporar de recensământ, și o soluție privind aspectele ce vizează executarea obiectivelor individuale stabilite la locul de muncă de bază pentru persoanele degrevate, dacă termenul de realizare a acestora va coincide cu perioada de desfășurare a recensământului.</p> <p>Potrivit art. 34 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>funcționarului public, evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarului public se realizează prin compararea rezultatelor obținute în perioada evaluată cu obiectivele stabilite, în baza criteriilor de evaluare. Obiectivele pentru fiecare funcționar public se stabilesc anual de către conducătorul autorității publice în care își desfășoară activitatea funcționarul public și vor corespunde următoarelor cerințe: să reflecte termenele de realizare.</p> <p>Astfel, s-au înregistrat situații când după dizolvarea organelor electorale inferioare și, respectiv, după încheierea perioadei electorale, funcționarii publici au fost în imposibilitate de a-și îndeplini obiectivele individuale în termenele stabilite, deoarece aceste termene au coincis cu perioada de organizare a alegerilor (adică cu perioada când erau degrevați de la locul de muncă permanent), fapt ce a influențat negativ procesul de evaluare finală a funcționarilor publici.</p>	
	<p>6.La art. 13 alin. (1) din proiectul de lege, Comisia propune completarea literei f), care să prevadă colectarea informațiilor nu numai cu privire la caracteristicile clădirilor și locuințelor, dar și privind condițiile de acces în clădiri pentru persoanele cu dizabilități.</p> <p>Comisia reține că, potrivit art. 30 alin. (2) și (3) din Codul electoral, sediile secțiilor de votare se stabilesc, de regulă, în sediile aflate în proprietate publică și se amenajează astfel încât să faciliteze accesul în ele al persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități. Secții de</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La recensământ se înregistrează doar clădirile rezidențiale. Asemenea informații nu pot fi colectate și asigurate din punct de vedere calitativ, or, există o serie de normative de adaptare a obiectivelor de infrastructură care nu pot fi evaluate în cadrul realizării recensământului.</p> <p>Art.13 în noua redacție este art.11.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>votare speciale pot fi constituite pe lângă spitale, sanatorii, maternități, aziluri și cămine pentru bătrâni. Prin urmare, datele colectate cu privire la condițiile de acces în clădiri pentru persoanele cu dizabilități vor facilita inclusiv dezvoltarea de către organele electorale a mecanismelor de incluziune a categoriei respective de persoane în procesul electoral.</p>	
	<p>7. Potrivit art. 14 alin. (1) lit. b) din proiectul de lege, recensământul poate fi efectuat pe bază de registre, iar conform art. 15 alin. (4) lit. g) din același proiect, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal, din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, gestionate în calitate de posesor sau deținător, cum ar fi, însă, nelimitându-se la Registrul funcționarilor electorali.</p> <p>De menționat că, potrivit pct. 3 și 4 din Regulamentul cu privire la Registrul funcționarilor electorali (în continuare – RFE), aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 22/2011, registrul este un sistem de evidență (bază de date personale) la nivel național a funcționarilor electorali, întocmit și ținut de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>Cu alte cuvinte, RFE reprezintă un sistem electronic de evidență a funcționarilor electorali, întocmit și gestionat de Comisia Electorală Centrală, în care se indică, printre altele, numele și prenumele funcționarului electoral, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, telefonul de contact, domiciliul, cine l-a desemnat, iar în cazul participării la alegeri, se indică</p>	<p>Se acceptă parțial. Această prevedere va fi inclusă în Hotărârea de Guvern privind organizarea și efectuarea RPL2024.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>data desfășurării alegerilor și calitatea deținută în organele electorale.</p> <p>Scopul de bază al RFE constă în evidența experienței electorale și instruirii funcționarilor electorali. În cazul alegerilor, Comisia Electorală Centrală selectează din rândul lor candidaturi pentru a le desemna, în condițiile Codului electoral, în calitate de membri ai organelor electorale inferioare.</p> <p>Astfel, ținând cont de natura juridică a RFE și pentru a nu stabili norme contradictorii scopului funcționării acestuia, considerăm că datele conținute în RFE vor putea fi utilizate, în caz de necesitate, doar pentru selectarea personalului temporar de recensământ. Cu alte cuvinte, Comisia va putea pune la dispoziția Biroului Național de Statistică date despre experiența persoanei în calitate de funcționar electoral, care va constitui un avantaj pentru selectarea candidaților/personalului temporar de recensământ.</p> <p>Având în vedere cele menționate mai sus, propunem completarea art. 15 alin. (4) lit. g) din proiect cu textul „ , în vederea selectării personalului temporar de recensământ, în baza datelor individuale ale funcționarilor electorali care au activat la ultimele două scrutine naționale”.</p> <p>Perioada de „ultimele două scrutine naționale” o propunem pentru a asigura expedierea unor date individuale cât mai actualizate despre experiența și instruirea funcționarilor electorali, care pot fi selectați ca personal temporar de recensământ.</p> <p>Suplimentar, cu referire la art. 15 alin. (4) din proiectul de lege, propunem completarea acestuia cu litera i) cu</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>următorul cuprins: „Registrele de evidență a gospodăriilor populației”.</p> <p>Menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1446/2006 „Cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației”, au fost aprobate noile modele ale acestor registre, unde se precizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în primăriile satelor (comunelor) – toate gospodăriile populației din teritoriul administrat; - în primăriile orașelor (municipiilor) – toate gospodăriile persoanelor care locuiesc în case individuale și dețin terenuri agricole și/sau animale domestice agricole. <p>Având în vedere practica autorităților administrației publice locale, datele incluse în registrele de evidență a gospodăriilor populației se utilizează până în prezent la eliberarea adeverințelor sau altor tipuri de extrase, respectiv registrele ar putea fi utilizate și în procesul de efectuare a recensământului.</p>	
	<p>8. Suplimentar, cu referire la art. 15 alin. (4) din proiectul de lege, propunem completarea acestuia cu litera i) cu următorul cuprins: „Registrele de evidență a gospodăriilor populației”.</p> <p>Menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr. 1446/2006 „Cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației”, au fost aprobate noile modele ale acestor registre, unde se precizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în primăriile satelor (comunelor) – toate gospodăriile populației din teritoriul administrat; 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Ar fi fost bine de utilizat această resursă informațională valoroasă, dar ducerea evidenței gospodăriilor populației în baza registrelor date nu este obligatorie și faptul că sunt deținute manual este un dezavantaj. Prin decizia Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare din 25.11.2011 s-a renunțat la tipărirea și aplicarea registrelor de evidență a gospodăriilor populației pe suport de hârtie (de către BNS) și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor urma să elaboreze versiunea electronică a</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>- în primăriile orașelor (municipiilor) – toate gospodăriile persoanelor care locuiesc în case individuale și dețin terenuri agricole și/sau animale domestice agricole.</p> <p>Având în vedere practica autorităților administrației publice locale, datele incluse în registrele de evidență a gospodăriilor populației se utilizează până în prezent la eliberarea adeverințelor sau altor tipuri de extrase, respectiv registrele ar putea fi utilizate și în procesul de efectuare a recensământului.</p>	<p>registrelor, pentru furnizarea ulterioară primăriilor satelor (comunelor) și orașelor. Ceea ce nu s-a realizat.</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1446/2006 „Cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației” se referă la perioada de 2007-2011, și altă hotărâre de Guvern nu a fost aprobată.</p>
<p>24. Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (aviz nr.1.4/493/22 din 16.03.2022)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri</p>	
<p>25. Centrul National Anticorupție (aviz nr.06/2-1502 din 15.03.2022)</p>	<p>I. Obiecțiile</p> <p>Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de Lege privind recensământul populației și locuințelor definitivat și sinteza obiecțiilor și propunerilor va fi expediat în adresa Centrului National Anticorupție pentru expertiza anticorupție.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	
	II. Propunerile (recomandările)	
<p>26. Centrul de Armonizare a Legislației (aviz nr.31/02-126-2690 din 16.03.2022)</p>	<p>I. Obiecțiile</p> <p>Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulament), clauza de armonizare existentă va fi reformulată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>Prezenta Lege transpune parțial Regulamentul (CE) a Parlamentului European și a Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 218 din 13 august 2008.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	La tabelul de concordanță	
	<p>2. Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde în totalitate cerințelor stabilite în HG nr. 1171/2018, fiind necesare anumite ajustări și completări, după cum urmează:</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> - Rubrica 5 a Tabelului de concordanță se va completa și cu art. 14 din proiectul național, care a asigurat transpunerea parțială a art. 4 “Sursele datelor” al actului UE; - În rubrica 8 a Tabelului de concordanță, cu referire la noțiunile transpuse din art. 3 al proiectului național, se va completa cu informații complete și clare referitoare la denumirea actelor naționale în care se regăsesc celelalte noțiuni UE, netranspuse de prezentul proiect din art. 2 al actului UE “Definiții”; - În rubrica 9 a Tabelului se va indica autoritatea și persoana responsabilă de elaborarea și promovarea proiectului de act normativ. 	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

Director general al Biroului Național de Statistică

Oleg CARA